

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ

На етапі активного розвитку технологій, інноваційного та науково-технічного прогресу у сучасному світі важливою проблемою є ефективне вкладення капіталу з метою його збільшення, тобто інвестування. Від ефективності інвестиційної діяльності підприємства залежать стан виробництва, положення і рівень технічної оснащеності основних засобів підприємств національного господарства, можливості структурної перебудови економіки, рішення соціальних і екологічних проблем.

У нинішніх умовах господарювання інвестиційна активність є важливим засобом забезпечення технічного переозброєння виробництва, впровадження інноваційних технологій, а отже, й досягнення високого рівня ефективності виробництва. Здійснюючи інвестиційну діяльність, підприємствам насамперед необхідно звернути увагу на інвестиційні ресурси, які, як зазначає Сімічев А.І., являють собою всі форми капіталу, що залучаються для здійснення вкладень в об'єкти реального та фінансового інвестування [1, с. 19].

У науковій літературі існує багато модифікацій поняття «інвестиції», поява яких зумовлена специфікою та традиціями різних економічних шкіл та течій. Широко розповсюдженою є інтерпретація інвестицій як здійснення певних економічних проектів у теперішній час, щоб у майбутньому одержати дохід [2].

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність», інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті яких створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [3].

Під поняттям «інвестиційна діяльність» розуміють сукупність практичних дій інвесторів та учасників щодо здійснення інвестицій для одержання доходу чи прибутку.

Головною метою інвестиційної діяльності є здійснення оптимальної ліквідності інвестиційних ресурсів, тобто максимізація добробуту власників, що забезпечуватиме тривалий безкризовий розвиток підприємства.

Аналізуючи інвестиційні проекти, необхідно враховувати низку важливих факторів, а саме: зв'язок проекту із зовнішніми умовами (стан економіки країни, регіональні, галузеві особливості проекту, сумісність продукції проекту зі станом ринку, місцеві умови та співробітництво з органами влади, екологічна сумісність, соціальна безконфліктність проекту, відповідність ситуації на місцевому ринку праці), комплексність подання процесу інвестування (маркетингові, організаційні, фінансові, виробничі, трудові та часові параметри), інтегровану оцінку ефективності проекту на основі співвідношення результатів і витрат, пов'язаних із проектом, урахування прогнозованої невизначеності проекту та потенційних ризиків, застосування методики приведення грошових потоків до єдиних умов обліку, врахування соціальних і управлінських аспектів проекту як важливих умов його майбутньої ефективності [3].

Основними чинниками, які впливають на привабливість інвестиційних об'єктів та ефективність інвестицій в сучасній економіці України є [3]:

- ризики інвестування;
- інвестиційна складова бюджетних видатків;
- спрямування заощаджень населення на інвестування;
- розвиток ринку цінних паперів та інших фінансових інструментів.

Серед чинників, які гальмують надходження інвестицій в Україну, є нестабільний політичний стан України, занепад НТП в інвестиційному секторі економіки та спад виробництва на підприємствах з високими технологіями.

Важливим показником підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства є обґрунтування рішень щодо доцільності капітальних вкладень шляхом застосування ЕММ та сучасних методів оцінювання ефективності інвестиційних проектів.

Процес ухвалення інвестиційного рішення повинен супроводжуватися необхідними розрахунками, на підставі яких можна прийняти правильне рішення та зробити висновок про доцільність вкладення коштів в даний інвестиційний проект. В сучасній інвестиційній практиці, як правило, використовують дві групи показників оцінки економічної ефективності рішень щодо інвестування. До них належать статистичні (базуються на облікових оцінках) та динамічні (базуються на дисконтованих оцінках).

Проте статистичні показники не є адекватними в сучасних ринкових умовах, так як не враховують зміни вартості грошей в часі, рівня інфляції та доходи від можливого реінвестування капіталу.

Однак і статистичні, і динамічні методи оцінки ефективності інвестиційних проектів мають свої переваги та недоліки і знаходяться в тісній взаємозалежності між собою.

Основним завданням оцінки ефективності інвестиційного проекту є встановлення його цінності, що є різницею між позитивними результатами та негативними наслідками. Для обґрунтування доцільності інвестування потрібно визначити також обсяг беззбитковості, майбутні проектні ризики, а також чисту теперішню вартість проекту та норму рентабельності.

Підвищити ефективність інвестиційних проектів можна за таких умов [2]:

- забезпечення інвестиційної привабливості підприємства;
- інформаційної та організаційної забезпеченості інвестиційної діяльності;
- проведення оцінки ефективності інвестиційних проектів;
- здійснення планування, контролю та моніторингу інвестиційних проектів;
- аналізування ризиків та пошук шляхів ухилення або зменшення ризику під час реалізації інвестиційного проекту.

Підводячи підсумки, виділимо пропозиції підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємств:

- посилити інвестиційне спрямування розвитку фондового ринку та його інфраструктури;
- розширити базу інвестиційних ресурсів, що спрямовуються в інноваційну сферу через механізми податкової, митної та регуляторної політики;
- спростити доступ підприємств до довгострокових кредитів;
- акумулювати кошти населення у рамках систем соціального та пенсійного страхування;
- запровадити механізм акумулювання вільних коштів у венчурних фондах;
- забезпечити реалізацію інвестиційного спрямування амортизаційної політики;
- посилити інвестиційну активність населення та забезпечити гарантований захист його заощаджень.

Таким чином, для підвищення якості роботи по управлінню інвестиційними проектами на підприємствах необхідно створити оптимальну систему оперативного управління інвестиційною діяльністю, що буде формуватися з підсистем планування, моніторингу за інвестиціями для забезпечення ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку з можливістю у перспективі проводити постійну адаптацію підприємства до змінних умов зовнішнього середовища, а також доцільно автоматизувати процеси інвестиційної діяльності.

1. Ольшанський О.В. *Напрямки підвищення інвестиційної діяльності України: [монографія]* / О.В. Ольшанський // – Харків: Харківський держ. у-тет харчування та торгівлі, 2016. – С. 19.
2. Романова Т.В. *Напрямки підвищення ефективності інвестиційної діяльності України* / Т. В. Романова, Я.В. Кучер // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3538>
3. Чепурна Д. *Шляхи підвищення ефективності реалізації інвестиційних проектів в Україні* / Д. Чепурна // [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://feu.kneu.edu.ua/ua/confere_nce/conf_social_dev_ukr_12/section1/tez16/